

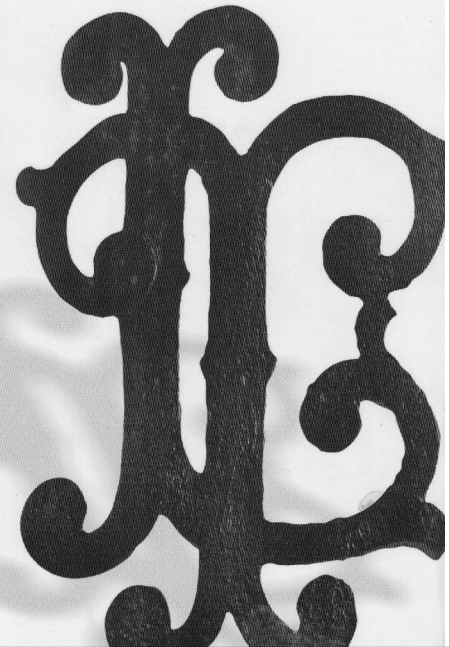
DEMERS ISTORIOGRAFIC RECUPERATOR

Demersul istoriografic recuperator și valorizator al unor momente însemnate pentru afirmarea națională a românilor trăitori pe teritorii înstrăinate s-a îmbogățit, în urmă cu câteva luni, cu o nouă lucrare dedicată unor realități încă puțin cunoscute. Cartea îngrijită de Ilie Luceac, dedicată românului și omului politic Eudoxiu Hurmuzachi, „cel de-al doilea fiu în familia boierilor Doxaki și Ilinca Hurmuzaki”, completează nu doar palierul informațional referitor la Hurmuzăkești, ci contribuie și la mai buna cunoaștere a activității pe care a desfășurat-o în forul dietal al Bucovinei.

Lucrarea este deschisă de o *Notă asupra ediției*, urmată de un studiu monografic – *Eudoxiu baron de Hurmuzaki (1812-1874)*, realizat de Ilie Luceac (p. 9-59). Sînt inserate, apoi, discursuri și cuvîntări ale lui Eudoxiu Hurmuzaki – în total 29 la număr (p. 60-353), acoperind intervalul temporal 16 aprilie 1861 – 30 decembrie 1873. Nu mai puțin de 26 dintre discursurile respective sînt publicate „pentru prima dată și reproduc originalele-manuscrise în limba germană”, după cum se arată în *Notă asupra ediției*. La sfîrșitul lucrării se găsesc un *Rezumat* în limbile germană, română, rusă și engleză și *Cuprinsul*.

După cum arată Ilie Luceac, „ca personalitate politică și ca istoric, Eudoxiu Hurmuzaki a fost angrenat în modernitate prin viziunea sa asupra evenimentelor social-politice și culturale, rămînînd un model al intelectualului modern din Bucovina secolului al XIX-lea” (p. 58). Acest fapt este demonstrat inclusiv de ideile și concepțiile care l-au caracterizat, lesne observabile la o lectură atentă a discursurilor inserate în volum. Avînd relevanță pentru diverse aspecte de interes pentru românii bucovineni – cultural, confesional, politic etc. –, pe care Eudoxiu Hurmuzaki le vedea abordate în mod rațional și analizate în cadrul integrator specific Imperiului Habsburgic (ulterior, Imperiului Austro-Ungar), lucrarea îngrijită de Ilie Luceac reprezintă un însemnat cîștig inclusiv pentru cei care au preocupări referitoare la mentalul politic ce caracteriza Bucovina celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea. Nu în ultimul rînd, se poate aprecia că respectivele discursuri

DISCURSURILE LUI EUDOXIU HURMUZAKI ÎN DIETA BUCOVINEI

și cuvîntări ce se regăsesc aici au semnificația unui adevărat exercițiu de cultură civică și politică, demonstrînd înțelegerea adecvată a temeiurilor vieții constituționale, dar și a necesității funcționării coerente și corecte a mecanismelor parlamentare.

Lecturarea materialelor inserate în lucrare nu poate decît să întărească ideea referitoare la însemnătatea aparte pe care Hurmuzăkeștii au avut-o în viața culturală și politică a Bucovinei. Personalitatea lui Eudoxiu Hurmuzaki s-a conturat, astfel, într-un climat de luptă națională, care a caracterizat, practic, toate teritoriile locuite de românii aflați sub stăpînirea Casei de Habsburg.

Discursurile lui Eudoxiu Hurmuzachi în Dieta Bucovinei. Din viața parlamentară a Bucovinei în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Ediție bilingvă, cu stabilire de text, note și comentarii de Ilie Luceac. Traducerea textului german de Catrinel Pleșu, București, Institutul Cultural Român, 2007, 368 p.